

**zvláštní
číslo
ROČNÍK 12**

21. února 2003

Rektorka UP prof. J. Mačáková (na snímku ve výřezu) vstoupila v těchto dnech do druhého funkčního období na nejvyšším akademickém postu olomoucké univerzity. Po zvolení AS UP v listopadu loňského roku byla v lednu 2003 jmenována rektorkou UP prezidentem republiky V. Havlem.

Jmenování děkanů pěti fakult UP proběhlo 21. 1. 2003 na Rektorátě UP, kde z rukou rektorky UP převzali dekrety (na snímku zleva) prof. H. Válková (Fakulta tělesné kultury), prof. F. Mezihorák (Pedagogická fakulta), prof. L. Dvořák (Přírodovědecká fakulta), doc. I. Barteček (Filozofická fakulta) a doc. Č. Čihalík (Lékařská fakulta).

Slavnostní inaugurace všech nově zvolených akademických funkcionářů, již je věnováno toto zvláštní číslo Žurnálu UP, se koná dnes, 21. 2. 2003, v den 47. výročí obnovení olomoucké univerzity.

-red-, foto -tj- ▶

Prof. MUDr. PhDr. Jana Mačáková, CSc., rektorka Univerzity Palackého

Vážené členky a členové akademické obce, Spectabiles, Honorabiles, vzácní hosté, dámy a pánové,

v letošním roce si připomínáme 430. výročí založení vysokého učení v Olomouci. Velkým konfirmačním privilegiem z 22. ledna 1573 potvrdil papež Řehoř XIII. fundační listinu biskupa Prusinovského z roku 1570. Spolu s předchozími právy a výsadami, udělenými jezuitskému řádu všemi papeži a císaři, ji potvrdil 22. prosince téhož roku i císař Maxmilián II. a zároveň udělil olomoucké koleji zvláštní privilegium, kterým jí propůjčil práva vysokého učení. Další vývoj vysokého učení v Olomouci byl značně komplikovaný, po jistou dobu udržovala jeho kontinuitu jen katolická teologická fakulta. Po celou dobu však neustávaly snahy o obnovení univerzity. Scházíme se v den,

který je významný pro naši novodobou historii. 21. února 1946 přijalo Prozatímní národní shromáždění Republiky československé zákon o obnovení univerzity v Olomouci. Bylo stanoveno, že olomoucká univerzita se obnovuje v plném rozsahu a ponese jméno Univerzity Palackého.

Historické souvislosti jsou pro nás, kteří nastupujeme do akademických funkcí, inspiřující, ale také nás zavazují k tomu, abychom se do historické mozaiky pokusili přispět alespoň malým kamínkem. Velmi významné je i to, že v průběhu funkčního období, které právě začíná, se naše republika stane plnoprávnou součástí Evropské unie – samozřejmě pokud,

jak doufám, v referendu vyjádříme svůj souhlas.

Mé první funkční období skončilo před necelým měsícem. Nebudu je nyní uzavírat a hodnotit, protože mi Akademický senát naší vysoké školy vyslovil důvěru a umožnil mi, abych pokračovala ve funkci ve druhém období. Podrobně jste se mohli seznámit s naší činností ve výročních zprávách, aktuální informace o roce 2002 právě zpracováváme. Jsem si velmi dobře vědoma toho, že se mi vše vždycky nedařilo tak, jak bych si představovala já sama, nebo jak to očekávali členové naší akademické obce. Přesto se domnívám, že se nám společně podařilo zvládnout celou řadu složitých problémů a úspěšně zahájit kroky k potřebným změnám. To, co se podařilo, jistě mluví samo za sebe a podařilo se to zejména společným úsilím mnoha členů akademické obce a zaměstnanců. Měli jsme na co navazovat. Měla jsem velké štěstí na předchůdce ve funkci a také na spolupracovníky. Děkuji všem, zejména pak těm, kteří již nebudou v akademických funkcích pokračovat. Paní doc. Libuše Hornová úspěšně a se šarmem zvládala úsek zahraničních styků po dvě funkční období. Její zásluhou se dále rozvíjely kontakty, které jsme už měli, nebo se dařilo navazovat další. Rezort studijních záležitostí měl tak rozsáhlou agendu, že je obdivuhodné, jak jej doc. Jiří Luska, CSc., zvládal. Pod jeho vedením se nám konečně podařilo uvést do praktického života STAG, zvládnout složitou agendu akreditací a mnoho dalšího. Oběma děkuji. Ve funkčních koncích i čtyři děkani: doc. Vladimír Řehan, prof. Jan Lasovský, CSc., doc. Jan Šteigl, CSc., a prof. František Vaverka, CSc. Se všemi jsem měla příležitost spolupracovat již jako děkanka a i naše spolupráce v právě končícím funkčním období byla vždy velmi korektní. I jim patří můj dík. Děkuji také všem,

Vedení UP pro nadcházející funkční období (2003–2006)

Zimní semestr na UP proběhl ve znamení voleb do většiny vedoucích akademických funkcí. Pro funkční období od 1. 2. 2003 do 31. 1. 2006 byla Akademickým senátem UP 6. 11. 2002 zvolena prof. J. Mačáková, CSc., která se v těchto dnech ujímá své funkce již podruhé. Poprvé byla zvolena v listopadu 1999 na období 2000–2003, kdy na nejvyšším akademickém postu vystřídala prof. L. Dvořáka, CSc. Spolu s dalšími šestnácti novými rektory českých vysokých škol byla jmenována prezidentem republiky V. Havlem 21. 1. 2003 na Pražském hradě.

V listopadu 2002 se konaly také volby děkanů pěti fakult UP. Jako první zvolila nové vedení Lékařská fakulta UP; její akademický senát rozhodl 5. 11. 2002, že v dalším funkčním období povede fakultu znovu doc. Č. Čihalík, CSc., který stál v čele LF UP i v předchozích třech letech.

Vzhledem k tomu, že všichni stávající děkani dalších čtyř fakult absolvovali již druhé funkční období (1997–2000, 2000–2003), akademický senát zvolil do vedení fakult nové osobnosti: Akademickým senátem Fakulty tělesné kultury UP byla 13. 11. 2003 zvolena prof. H. Válková, CSc., která ve funkci vystřídala prof. F. Vaverku, CSc.; ve stejný den senátoři

Pedagogické fakulty UP zvolili prof. F. Mezihoráka, CSc., který v této funkci působil v obdobích 1991–1994 a 1994–1997 a nyní nahradí doc. J. Šteigla, CSc. Nástupcem dosavadního děkana Filozofické fakulty UP doc. V. Řehana, CSc., je pro další období doc. I. Barteček, CSc., kterého Akademický senát FF UP zvolil 20. 11. 2003. Přírodovědeckou fakultu UP povede v nadcházejícím funkčním období prof. L. Dvořák, CSc., dosavadní proděkan PŘF UP pro vědecké a výzkumné záležitosti a bývalý rektor UP (1997–2000), který ve funkci vystřídá prof. J. Lasovského, CSc. Akademický senát PŘF UP jej zvolil 27. 11. 2002 do funkce děkana již podruhé – prof. Dvořák tuto funkci zastával také v letech 1993–1996.

Cyrlometodějská teologická fakulta UP se na volby děkana teprve chystá; její akademický senát je vyhlásil na 19. 3. 2003. Současný děkan prof. P. Ambros, Th.D., stojí v čele CMTF již druhé funkční období. Na Právnické fakultě UP proběhly volby děkana na podzim roku 2001, kdy byl na funkční období 2001–2004 zvolen současný děkan JUDr. Mag. iur. PhDr. M. Malacka.

-red-

Dokončení na str. 2

Prof. MUDr. PhDr. Jana Mačáková, CSc., rektorka Univerzity Palackého

Dokončení ze str. 1

kteří se mnou spolupracovali a kteří projevíli ochotu to se mnou vydržet i v dalším funkčním období. Děkuji členům Správní rady UP, kteří nejen bedlivě dohlíželi na to, co se na UP děje, ale také nám ochotně pomáhali.

O svých představách pro nové funkční období jsem podrobně informovala akademickou obec při představení kandidátů na funkci rektora. Dovolte mi, abych je jen stručně připomněla.

Žezlo rektora UP

na straně zájemců o vzdělávání – tedy studentů. Pokud nevytvoříme vhodné podmínky, aby se tyto zájmy potkaly, nemůžeme být s výsledkem spokojeni. Abychom mohli poskytovat vzdělávání na úrovni odpovídající kvalitním vysokých školám u nás i v zahraničí, musíme se současně věnovat výzkumu, vývoji a umělecké činnosti, protože jen jejich rozvoj zaručuje, že naše vysoká škola, která je a bude zaměřena především na magisterské a doktorské studijní programy, uspěje v konkurenci. Lépe řečeno, uspět by měli naši absolventi a my jim musíme vytvořit odpovídající prostředí. Není to snadné, protože přesto, že se v posledních dvou letech zvýšila dotace, kterou od státu dostáváme, neustále se potýkáme s nedostatkem peněz. Přesto, že získáváme další nemalé prostředky z grantů i z jiné činnosti a pokoušíme se pro mladé nastupující akademické pracovníky vytvořit optimálnější podmínky, jen velmi pomalu se nám daří

snížovat průměrný věk těch, kteří habilitují a jsou jmenováni profesory. Nejsme schopni konkurovat prostředí mimo vysoké školy. Situace se lepší jen velmi pozvolna. Zpět ze studijních pobytů v zahraničí se vracejí někteří naši úspěšní absolventi, vybaveni novými zkušenostmi a také kontakty, které pomohou při rozvíjení oborů u nás. Kvalita vzdělávání není ovlivněna pouze tím, jak máme vybaveny laboratoře, učebny a studovny. Výrazně ji ovlivňuje úroveň akademických pracovníků. Zatím musíme neustále řešit dilema, kolik prostředků, které máme k dispozici, můžeme investovat do vybavení a provozu školy a kolik nám zůstane na platy. Kromě chronického podfinancování vysokého školství představuje problém také to, že nevíme, jaké prostředky budeme mít k dispozici pro delší časové období. V takové situaci můžeme jen velmi obtížně stanovovat naše vlastní cíle v dlouhodobých záměrech. Budeme proto i nadále s velkou pozorností sledovat, jak je naplňováno programové prohlášení vlády, ve kterém je zdůrazňována nutnost podpory vzdělávání a výzkumu. Existuje mnoho citátů, které nutnost této podpory potvrzují. Připomenu jen výrok amerického fyzika Benjamina Franklina (1706–1790), který řekl: „Investice do vědní nesou nejvyšší úrok.“

Většina našich studijních programů prošla úspěšně akreditací. Přesto budeme muset pečlivě zvažovat, které budeme nadále rozvíjet, v jakých formách, pro kolik studentů. Daleko intenzivněji se musíme věnovat rozvoji kombinovaných a zejména distančních forem vzdělávání. Kapacita této vysoké školy pro prezenční studium je již prakticky naplněna. Pokud ovšem tam, kde je to možné a vhodné, nabídneme studium v kombinované nebo distanční formě, můžeme uspokojit další zájmy. Rozšiřovat musíme i nabídku celoživotního vzdělávání. Aktivní úlohu by měla sehrát kolegiová oborů, která jsme ustanovili. Jsou v nich lidé moudří, zkušení, kteří dokáží ve svých úvahách překročit hranice svých kateder a fakult. Daleko více musíme využívat spolupráce mezifakultní, neuzavírat se novým možnostem. To samozřejmě neznamená, že by vedení fakult mělo být nějak omezeno ve svých kompetencích. Právě na fakultách musí proběhnout

Prof. MUDr. PhDr. Jana Mačáková, CSc.

Narodila se v roce 1943 v Uherském Hradišti. V roce 1966 absolvovala Lékařskou fakultu UP v Olomouci (MUDr.), kde poté působila jako interní aspirantka. V letech 1967–1990 působila jako odborná asistentka na Ústavu patologické fyziologie LF UP, v roce 1981 absolvovala Filozofickou fakultu UP (PhDr.). V roce 1990 byla jmenována docentkou pro obor patologická fyziologie (1996 – obhajoba habilitační práce, dokončení habilitačního řízení), v roce 1998 byla jmenována profesorkou pro obor patologická fyziologie.

Přednáší a vede semináře a praktická cvičení z patologické fyziologie pro studenty LF UP (v letech 1978–1994 také pro studenty PdF UP), v letech 1979–1994 vyučovala na FF UP v oboru psychofyziologie a psychofarmakologie pro studenty VtF UP, v letech 1990–1993 vedla výuku patologie na SZS Olomouc. Od roku 1993 je členkou dvou oborových komisí doktorských studijních programů.

Na období 1990–1991 byla zvolena předsedkyní Akademického senátu LF UP, zároveň vykonávala funkci předsedkyně Akademického senátu UP. V letech 1992–1994 byla pověřena funkcí prorektorky UP pro studijní záležitosti (statutární zástupkyně rektora),

základní diskuse o tom, jak máme pokračovat dál.

Na pěti fakultách proběhly volby a dnes jsou nová paní děkanka a páni děkani uváděni slavnostně do svých funkcí.

I oni nastupují se svými představami, se kterými nás již seznámili. Pro univerzitu je důležité, aby se nám, stejně jako v minulém funkčním období, podařilo dospět k dohodě o našem dalším vývoji a směřování. Bez široké podpory a ochoty ke spolupráci nemůže rektor ničeho dosáhnout. Byla bych ráda, kdyby se pokud možno ještě zvýšila aktivita členů naší akademické obce. Potřebujeme nové podněty a kritickou opONENTURU

toho, co děláme nebo hodláme dělat. Důležité je také informovat co nejširší veřejnost o tom, co se u nás děje, a nabízet programy a akce, které obyvatele města i regionu zaujmou.

Nezbytná pro mne bude podpora nejbližších spolupracovníků, kterými jsou kromě paní děkanky a pánů děkanů fakult prorektorky a prorektorů: doc. Milada Hirschová, CSc., doc. Libuše Ludíková, CSc., doc. Richard Horák, CSc., prof. Miroslav Mašláň, CSc., a doc. Vladimír Rehan.

Univerzita není neživý stroj, který by fungoval po zasunutí baterie. Je to živý organismus, se složitými regulacemi a zpětnými vazbami. Pokud nefunguje jedna jeho část, projeví se to na celém organismu. Je proto nesmírně důležité, aby nejen všechny orgány, ale také všechny jeho buňky fungovaly a vzájemně spolupracovaly. Doufám, že se nám to podaří, i když v každém živém organismu občas dochází k onemocněním. Ta běžná, benigní, se dají většinou snadno zvládnout. I maligní onemocnění se dají zvládnout, pokud na ně přijdeme včas. Důležitá je prevence. Na každý organismus působí zevní i vnitřní vlivy. Je třeba, abychom dokázali využívat těch, které nás posilují.

Věřím, že nás v našich snahách podpoří nejen akademická obec a zaměstnanci naší univerzity, ale také senátoři a poslanci Parlamentu České republiky, představitelé MŠMT, Olomouckého kraje a Statutárního města Olomouce.

Vivat, crescat, floreat Universitas Palackiana Olomucensis!

foto -tj-

v období od roku 1994 do roku 2000 působila jako děkanka Lékařské fakulty UP. V roce 2000 byla poprvé zvolena do funkce rektorky UP.

Je autorkou s poluautorkou asi 160 odborných vědeckých publikací věnovaných zejména vlivu látek na krátkodobou paměť a učení, čtyř učebních textů, recenzí, přednášek. Citovanost: 56 citací podle SCI.

Je členkou výboru Společnosti pro psychosomatické integrace ČLS, Společnosti pro patologickou a klinickou fyziologii, Českomoravské psychologické společnosti, Společnosti pro psychofarmakologii, International Atherosclerosis Society (I.A.S.) a International Brain Research Organization (I.B.R.O.).

Od roku 1998 je členkou komise pro obhajobu doktorských disertačních prací ve vědním oboru 51-03-9 – klinická patofyziologie ve Slovenské republice, od roku 1991 členkou Vědecké rady UP. V letech 2000–2003 byla členkou Vědecké rady Jesseniovy lékařské fakulty UK v Martině (SR), od roku 2002 je členkou Vědecké rady Masarykovy Univerzity v Brně. Od roku 2001 je členkou Zastupitelstva Olomouckého kraje.

Prof. PhDr. Hana Válková, CSc., děkanka Fakulty tělesné kultury UP

Historická olomoucká univerzita a navazující Univerzita Palackého se v letošním roce ocitá v roce 430. výročí svého založení. Fakulta tělesné kultury je mezi současnými fakultami UP fakultou nejmladší, v historické posloupnosti poslední. Jsem přesvědčena, že přes krátkou dobu své existence prokázala, že není poslední svým významem. Tato skutečnost je zavazující.

Přebírám nyní odpovědnost po předchozích dvou děkanech, prof. Hodaňovi a prof. Vaverkovi, kteří – řeče-

no sportovní terminologií – fakultu dobře odstartovali. Nyní se vydáváme na běh na dlouhou trať. Stěžejním úkolem proto bude, aby fakulta přestala pracovat na kyslíkový (ekonomický) dluh, aby intenzivněji využívala možnosti grantové politiky výzkumné či rozvojové, aby hledala a účelně využívala další zdroje a aby byla dobrým hospodářem.

Strategie dalšího vývoje je rámcově zakotvena v „Konceptci rozvoje FTK UP do roku 2005“ s tím, že inovace, změny či dotváření hlavních záměrů musejí reagovat na současný stav společnosti u nás i v Evropě. Hlavně však musejí anticipovat budoucí podmínky vzdělávání související se vstupem ČR do Evropské unie a stejně tak musejí anticipovat budoucí podmínky pracovních příležitostí vysokoškola-

Prof. PhDr. Hana Válková, CSc.

Narozena 1943 v Brně. Na UP absolvovala učitelství TV, ČJ, RJ a psychologie (1972 doktorát z psychologie); 1981 CSc. v oboru teorie a didaktika TV na UK v Praze, kde se také v roce 1985 habilitovala; v roce 1992 absolvovala studium speciální pedagogiky. V letech 1994–1995 absolvovala European Distance Study na Milton Keynes ve Velké Británii. V období 1995–1996 působila na státech ve Velké Británii, Holandsku a Německu k systému poradenství. V roce 1997 získala certifikát lektora (Dublin) pro vzdělávání v systému Speciálních olympiád (pro osoby s mentálním postižením). V roce 2000 byla habilitována na FTK UP a v roce 2002 jmenována profesorkou.

Po pedagogickém působení na ZŠ a SŠ vyučovala na PdF UP (vedoucí Katedry TV základního školství na PdF UP), na FTK UP je vedoucí Katedry tělesné výchovy.

Její odborné zaměření zahrnuje psychologii TV a sportu, aplikovanou tělesnou výchovu a výběrové disciplíny psychologické. Je lektorkou psychologie sportu pro federace sportovních her (fotbal, basketbal), včetně mezinárodní prof-lince, (v letech 1970–1981 působila jako dobrovolná psycholožka u basketbalového ligového a reprezentačního týmu).

Je koordinátorkou CEEPUS (středoevropská studia aplikované tělesné výchovy), kontaktní osobou pro studia Erasmus/Socrates a za ČR v síti THENAPA – Evropská síť univerzit rozvíjejících integraci osob s postižením prostřednictvím Tv a sportu. Je členkou Evropského výboru pro výzkum ve Speciálních olympiádách a výboru EARAPA (European Association for Research in Adapted/Physical Activity). Přednáší pravidelně v Evropských studijních programech (Univerzita Leuven, Bordeaux) a krátkodobě na univerzitách zemí bývalého Sovětského svazu (Moskva, Kaunas, Minsk, Kišíněv, Turkmenbaši). V USA realizovala tři pozvané přednášky.

Od roku 1997 je školitelkou doktorandů (v současné době je jich sedm před ukončením, tři čerství absolventi). Je autorkou (spoluautorkou) 62 vědeckých publikací, z toho 26 publikovaných v zahraničí. Citovanost: 88.

Na FTK UP přednáší psychologii sportu a teorii aplikovaných pohybových aktivit; působí také na LF UP a na univerzitách v Brně a Liberci.

ků v interakčních profesích kinantropologických. To znamená, že v oblasti pedagogické bude třeba v konceptech jednotlivých oborů doladit společný oborový základ a prostupnost dílčích studijních modulů, dotvořit celý systém dalšího vzdělávání se zvláštním důrazem na studia trenérská a licenční ve spojení se sportovními federacemi a dalšími partnery. Dále bude třeba zvýšit iniciativu v tzv. „joint studies“ v kooperaci se zahraničními univerzitami. To znamená věnovat pozornost nejen vyslání, ale také přijímání zahraničních studentů. Proto musí být kladen důraz na jazykovou přípravu studentů, ale také učitelů.

Za kritické místo pro volební období 2003–2005 považují zlepšení kvalifikační struktury vyučujících, především mladší generace, což v daných ekonomických podmínkách bude úkol nelehký. Na úrovni kvalifikační struktury vyučujících na FTK bude totiž záviset připravenost podkladů pro akreditaci studijních oborů v následujících letech.

Hlavní záměry v oblasti vědeckovýzkumné by se měly týkat rozvoje výzkumného centra, dosažení „impaktu“ časopisu Acta Gymnica, prosazení se ve strukturách zahraničních vědeckých společností. Nutnost zvýšené aktivity ve výzkumných projektech grantových agentur již byla vzpomenu.

Nedomnívám se, že je nutné zde na tomto místě uvádět detailnější plány z oblasti rozvoje materiální základny, informačních technologií, učeben, učebních zařízení. Přesto však, jako příslušnice Fakulty tělesné kultury, podtrhnu

Prof. H. Válková, CSc., je iniciátorkou poradenství na FTK UP a politiky zpřístupňování studia studentům se specifickými potřebami (od roku 1992), na FTK i v ČR výrazně přispěla ke vzniku oboru aplikovaná tělesná výchova. Každoročně realizuje granty výzkumných, rozvojových či transformačních programů v hodnotě 500 000–1 milion Kč pro FTK. Je členkou organizačních týmů při pořádání konferencí FTK (např. Movement and Health), a sportovních akcí, do nichž jsou organizačně zapojujováni studenti (poslední největší akce proběhla v červenci 2002: 6. České hry letní Speciální olympiády).

V rámci aktivní sportovní činnosti se prof. H. Válková, CSc., orientovala na atletiku (několikanásobná mistryně ČR v dorostu a juniorských kategoriích, juniorská reprezentace, akademická reprezentantka) a basketbal (do úrovně tehdejší II. ligy). Dosud hraje za klub veteránek.

Prof. RNDr. Lubomír Dvořák, CSc., děkan Přírodovědecké fakulty UP

Vaše Magnificence, Spectabiles, Honorabiles, Rectores Magnifici, Cives academici, vzácní hosté, dámy a pánové!

Dovolte mi, abych na úvod poděkoval především odstupujícímu děkanovi prof. J. Lasovskému, CSc., a ostatním akademickým funkcionářům fakulty, vedoucím fakultních pracovišť, akademickým pracovníkům a studentům, zkrátka všem, kteří se výsledky své práce zasloužili o to, že Přírodovědecká fakulta UP se může svou kvalitou srovnávat s obdobnými fakultami u nás i v zahraničí. S potěšením mohu konstatovat, že naši absolventi se dobře uplatňují na trhu práce, jejich služby jsou ceněny na VŠ a vědeckých pracovištích v Evropě i za oceánem. Vědecké výsledky nás také opravňují k získání nemalých grantových prostředků,

jsme zváni na světové vědecké konference a na pracovní pobyty na zahraniční pracoviště. Tyto skutečnosti nás těší, ale zároveň i zavazují intenzivně rozvíjet pozitivní stránky naší činnosti a překonávat překážky, které jsou před nás stavěny, nebo které si vytváříme sami. Nemáme menší cíl, než dále zvyšovat kvalitu výuky i přes značnou obměnu sboru pedagogů. Při dodržování náročných kritérií budeme pokračovat v nastoupeném trendu posunu věkové hranice uchazečů o habilitační a profesorská řízení mezi 30 a 40 let jejich věku. Zatím bohužel ještě dost dobře neumíme ověřovat reakci našich studentů na výuku. To chceme postupně změnit zavedením standardních evaluačních postupů.

Značnou motivaci v oblasti vědy a výzkumu představují výzkumné záměry, na jejichž řešení se nyní podílí i dvě společná pracoviště s ústav

nutnost zviditelnění FTK a UP jako celku ve sportovním světě: ať už na úrovni rekreační, nebo na úrovni akademických sportovních soutěží či soutěží vyšších.

Záměrem FTK je být iniciativní, kooperující složkou v rámci univerzity jako celku i v rámci sítě univerzit v ČR i v zahraničí. Složkou, která pomůže posunout fakultu i univerzitu mezi seriózní evropské univerzity. Složkou kooperující, avšak nezávislou. To znamená složkou vzájemné dohody plnění, ale současně jejich plnění vyžadující.

Jedinec nezmůže nic sám, natož osamocen. V konkrétních situacích nakonec rozhoduje člověk a jasně předivno etických vztahů. Proto se budu snažit vytvořit podmínky pro týmovou práci s jasně vymezenou odpovědností. To však bude vyžadovat schopnost unést odpovědnost za daný úsek, rovně říci ano, či ne a neklíčkovat. Umět si vážit práce druhých, ocenit i slušně kritizovat. V týmové práci proto spoléhám na proděkaný pověřené dány úseky: doc. D. Tomajko, Žezlo děkana FTK CSc. – pro studijní záležitosti, doc. F. Mazal, CSc. – pro další vzdělávání a podporu výuky, PaedDr. T. Dohnal, CSc. – pro organizaci, rozvoj a vnější vztahy, doc. M. Janura, Ph.D. – pro vědeckovýzkumnou činnost a zahraniční vztahy.

Spoléhám samozřejmě i na všechny profesory a docenty, kteří svou kvalitu práce už nejednou prokázali. Musím jmenovat vedoucí kateder a pracovišť, kteří v transformačním období fakulty budou velmi významným faktorem. Spoléhám na všechny učitele, zaměstnance, kteří se rozhodli odvést kvalitní práci. Každý z nich je důležitým článkem ve složitém řetězci práce FTK.

A nakonec jsem si ponechala studenty. Opět – poslední pořadím, nikoliv významem. Potěší mne, když budou iniciátory, hodnotiteli. Když budou studenty, hrdými na příslušnost k FTK a k Univerzitě Palackého.

foto -tj-

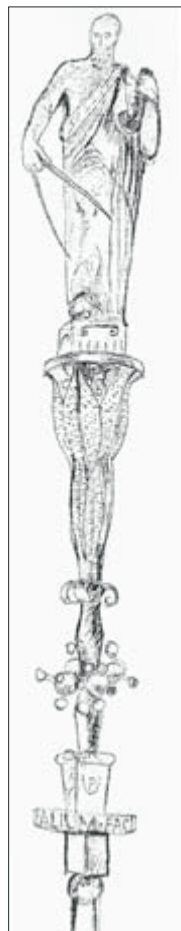

Žezlo děkana FTK CSc. – pro studijní záležitosti, doc. F. Mazal, CSc. – pro další vzdělávání a podporu výuky, PaedDr. T. Dohnal, CSc. – pro organizaci, rozvoj a vnější vztahy, doc. M. Janura, Ph.D. – pro vědeckovýzkumnou činnost a zahraniční vztahy.

Dokončení na str. 4

Prof. RNDr. Lubomír Dvořák, CSc.

Narozen 1940. V roce 1961 absolvoval Přírodovědeckou fakultu UP, obor učitelství matematiky a fyziky. Na

Žezlo děkana PFF UP

Societa a FASEB (USA). Od prosince 1993 do ledna 1997 byl děkanem PFF UP, od února 1997 do ledna 2000 rektorem UP.

PřF UP, Katedru experimentální fyziky, nastoupil v září 1964 jako asistent, později byl odborným asistentem, od roku 1990 docentem a od roku 1998 profesorem. V odborné a vědecké práci se zabýval luminiscencí anorganických materiálů na bázi sulfidů, některými problémy dozimetrie ionizujícího záření, optickými vlastnostmi cholesterolických kapalných krystalů a biofyzikálními aspekty primárních fotosyntetických procesů.

Publikoval přes 60 vědeckých prací, asi 20 prací populárních, 8 vysokoškolských skript, je spoluautorem jedné knižní publikace a kapitoly ve vysokoškolské učebnici.

Pod jeho vedením dosud úspěšně dokončilo doktorandské studium pět studentů.

V současné době vede přednášky z fyziky kondenzovaných látek a z atomové a jaderné fyziky, seminář z biofyziky.

Je členem a alternujícím předsedou státních zkušebních komisí pro zkoušky v magisterském a doktorandském studiu na PřF UP, PřF MU v Brně a HGF VŠB-TU v Ostravě a členem oborových rad doktorandského studia na těchto fakultách. Je členem stálé pracovní skupiny Akreditační komise pro fyziku, členem FVS JČMF, členem českého komitétu IUPAB a členem Biophysical Society a FASEB (USA).

Prof. PhDr. František Mezihorák, CSc., děkan Pedagogické fakulty UP

Magnificence, vzácní hosté, ctěná akademická obci!

V uplynulých měsících jsem vícekrát prezentoval své děkanské záměry, takže v této chvíli budu v počtu slov střídmejší:

Na šestiletou práci odstupujícího vedení fakulty, za niž mu vyslovuji dík, navází s těmito novými proděkanskými spolupracovníky: doc. Jiřím Luskou, CSc. (statutárním zástupcem), Mgr. Jenny Polákovou, Ph.D., Ing. Dr. Čestmírem Serafínem a Mgr. et MgA. Vítem Zouharem, Ph.D. S vírou v podporu všech kolegů a kolegů na fakultě bychom chtěli:

Abý Pedagogická fakulta byla v přirozeném sepětí s městem a regionem, ale aby její

úroveň nebyla provinční. Abychom v harmonickém svazku s ostatními fakultami naší univerzity přispěli k její prestiži mezinárodní. Abychom efektivně zvládli naše nadcházející plně začlenění do akademického prostoru Evropské unie. Aby jediný velký a trvalý neklid na fakultě byl neklidem tvůrčím. A aby opět o něco méně platila klasická teze: „Koho bohové nemilují – toho učiní učitelem!“

Přeji nám všem optimistické funkční třiletí.

Vivat Facultas paedagogica, vivat Universitas Palackiana!

Představu o svém děkanském třiletí prof. F. Mezihorák, CSc., vyjádřil v závěru svého prezentačního vystoupení na shromáždění akademické obce fakulty 30. 10. 2003:

Nechtěl bych být centralistickým úředníkem, který o všem nejraději rozhoduje sám, který stále diriguje a kontroluje. Vyznávám princip subsidiarity, tedy řešení všech záležitostí na těch úrovních, kam skutečně přísluší – tedy zvláště na katedrách, ve vědecké radě, v akademickém senátu. Děkan nechť navrhuje věci koncepční, koordinuje, harmonizuje, reprezentuje a hájí fakultu, získává prostředky a kontakty.

- V naší fakultní perspektivě bychom měli:
- soustavně reflektovat požadavky dynamického 21. století a bez sebebrškačství, ale i bez samolibosti usilovat o evropské parametry;
  - usilovat o harmonickou spolupráci v rámci naší univerzity, jejíž úctyhodné jméno a tradice druhého nejstaršího učení je pro nás štítem i klíčem k bráně do světa;
  - nacházet vyváženější proporcí mezi pedagogickou a vědeckou prací;
  - zamyslet se nad tím, čím kreditní systém naplnil a nenaplnil potřeby našich studentů;
  - dosáhnout zlepšení v honorování a existenční jistotě učitelů a vytvořit také fond pro žádoucí stipendijní motivaci studentů;

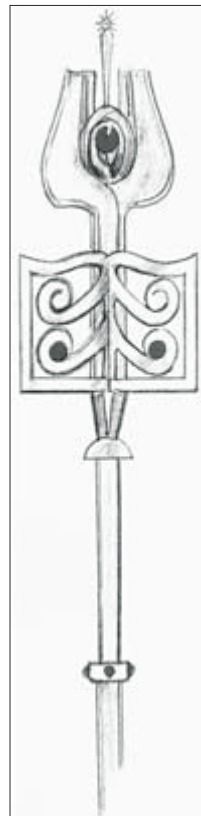
- uvažovat o změně převažujícího jen čtyřletého studijního cyklu, který byl bohužel nastolen v roce 1989 a který naše studenty oproti studentům fakult jiných značně hendikepuje (zvláště při tvorbě diplomových prací), na cyklus pětiletý;
- posoudit smysl a efektivitu celého rozkošatělého přijímacího řízení;
- podporovat všechny pozitivní studentské aktivity, od odborných až po tradiční recese;
- významně zintenzivnit naše mezinárodní kontakty.

Zkrátka: udělat společně mnohé k tomu, aby naše fakulta byla sice těsně spojena s potřebami regionu, ale aby zároveň nebyla fakultou provinční.

foto -tj

Prof. PhDr. František Mezihorák, CSc.

Narozen 1937 ve Vracově na jihovýchodní Moravě. Vystudoval historii a češtinu na Univerzitě Palackého v Olomouci (1959). Tam také po krátkém gymnaziálním působení v Kyjově nastoupil jako asistent a odborný asistent Katedry společenských věd; dosáhl zde kandidatury historických věd (1966) a doktorátu filozofie (1968). V roce 1966 absolvoval externí aspiranturu na Karlově univerzitě v Praze. Za svou angažovanost v reformním procesu tzv. Pražského jara (1968) a odpor proti sovětské okupaci byl z vysoké školy vypovězen (1969) a na dvacet let zbaven možnosti vědecké a publikační činnosti. V roce 1989 byl jedním z aktérů tzv. sametové revoluce a po jejím vítězství se mohl na vrátit na Filozofickou fakultu UP, v roce 1990 byl rehabilitován. Na UP zastával akademické funkce prorektora, děkana pedagogické fakulty (dvě funkční období) a založil první katedru evropských studií v Československu. Po dvou habilitacích (1990,

Žezlo děkana PdF UP

Dokončení ze str. 3

AV ČR a Výzkumné centrum pro optiku. Nyní nás čeká příprava nových záměrů a uděláme všechno pro úspěch v očekávané náročné soutěži. Nabízíme obdobně badatelsky zaměřeným pracovníkům jiných fakult spolupráci při formulování vědeckých cílů a následném řešení vědeckých projektů.

Fakulta je dislokována do šesti různých, často hodně vzdálených končin města. To působí mnohé organizační problémy ve výuce, zbytečnou ztrátu vzácného času studentů a učitelů, zvýšení provozních nákladů a do značné míry to limituje i možný rozvoj jednotlivých oborů, které nelze z technických důvodů soustředit na jednom místě. Proto k nejvýznamnějším prioritám fakulty patří úsilí o zahájení výstavby areálů fakulty na Envelopě a v Holici. Protože takové řešení je od samého počátku prioritní součástí Dlouhodobého záměru UP, očekáváme v tomto úsilí podporu vedení UP i pochopení ze strany MŠMT při zajišťování potřebných finančních prostředků.

V nastávajícím třiletém období hodláme podstatně změnit způsob dělení financí na fakultě. Peníze budou rozdělovány na obory, klíčem dělení pak bude přínos oborů k finančním prostředkům, které fakulta v daném roce získá. Chceme také vytvořit Rozvojový fond fakulty, z něhož budou vypláceny mimo-

řádné odměny mladým a úspěšným uchazečům o habilitační a profesorská řízení, autorům monografií a publikací s vysokým IF, motivovány návraty kvalitních pracovníků ze zahraničí, vyplácejí hostující profesori apod.

Dosud se nám příliš nedaří sdělovat vhodnou formou široké veřejnosti pozitivní informace o fakultě. V tisku se můžeme dočíst o jistých problémech s akreditací optometrie, ale o tom, že bylo zároveň úspěšně akreditováno v bakalářském, magisterském nebo doktorském studiu 72 jiných studijních oborů, že naši pracovníci dosahují špičkových vědeckých výsledků a publikují v prestižních mezinárodních časopisech, že prof. Peřina byl poctěn vysokým státním vyznamenáním, naše média takticky mlčí a my s nimi. Nemůžeme být spokojeni ani s úrovní webových stránek fakulty. Začínáme pracovat na tom, aby se toto všechno postupně změnilo k lepšímu.

Mými nejbližšími spolupracovníky v tomto volebním období budou proděkani: doc. J. Ševčík, Ph.D., proděkan pro vědecké a výzkumné záležitosti, který je zároveň statutárním zástupcem děkana, doc. I. Frébort, CSc., Ph.D., proděkan pro mimouniverzitní spolupráci, a RNDr. J. Molnár, CSc., proděkan pro studijní, sociální a pedagogické záležitosti.

foto -tj

Dokončení na str. 5

Doc. MUDr. Čestmír Číhalík, CSc., děkan Lékařské fakulty UP

Vaše Magnificence, Spectabiles et Honorabiles, vážená akademická obci, vážení hosté, dámy a pánové,

na základě volby akademického senátu Lékařské fakulty se i pro nastávající funkční období ujímám funkce děkana Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Opakované zvolení do nejvyšší funkce na naší fakultě chápou na jedné straně jako projev uznání a ocenění dosavadní práce nejen mě, ale celého týmu, který se na vedení fakulty v minulém období podílel. Na druhé straně je pro mne tato volba závazkem vysoké odpovědnosti vůči všem pedagogům, vědeckým pracovníkům, studentům i ostatním zaměstnancům fakulty.

Nelze zakrývat, že nás čeká složité a obtížné období. Přestože došlo k navýšení finanční částky určené MŠMT pro normativní výdaje, nelze pro naši fakultu počítat s významněji vyšším reálným příjmem ze státní dotace. Abychom udrželi dosavadní standard, je naší povinností zajistit 1/3 veškerých peněz potřebných pro rozpočet fakulty z jiných zdrojů. Část finančních příjmů zajišťují výsledky vědeckovýzkumné činnosti pracovníků fakulty, větší část zisku však pochází z placené výuky zahraničních studentů v programu všeobecného lékařství. Výška tohoto příjmu je však nejistá a závisí nejen na počtu na podzim nově nastupujících studentů, ale i na aktuálních změnách kurzu dolaru, takže odhad příjmu z této činnosti je jen velmi přibližný. Jsme proto nuceni k maximální šetrnosti ve všech výdajích a bohužel nemohu v tomto roce vyloučit ani nutnost redukce celkového počtu pedagogických i nepedagogických úvazků na fakultě.

Možným řešením do budoucna se jeví vytvoření instituce Univerzitní nemocnice se společnou léčebně preventivní, výzkumnou a výukovou funkcí zahrnující pregraduální a stejné

tak i postgraduální profesní a vědeckou přípravu v pěstovaných studijních programech. Současně je nutno dořešit komplikovaný a v mnoha směrech oboustranně nevýhodný právní vztah mezi lékařskou fakultou a Fakultní nemocnicí. S potěšením konstatujeme, že myšlenka Univerzitní nemocnice není cizí ani našim potenciálním partnerům v rezortu zdravotnictví, nicméně jednání o legislativní podobě tohoto útvaru jsou zatím na samém počátku.

Lékařská fakulta v minulém období v souladu s duchem boloňské deklarace úspěšně dokončila program transformace vzdělávání v nelékařských oborech. Na všechny naše baka-lékařské programy navazuje program magisterský a v přípravě je i program doktorský.

Ve všech programech je zaveden ECTS kreditový systém, průběžně se doladuje nastavení prerekvizit tak, aby plně odpovídal potřebám studentů i možnostem fakulty. Počítáme s dalším rozvojem a podporou studentské vědecké činnosti i s podporou činnosti Spolku lékařů. I nadále maximálně podpoříme všechny formy studentské zahraniční mobility. Počítáme se stipendijní podporou studentů vyjíždějících do zahraničí jako aktivní účastníci sympozií a odborných konferencí, nadále podpoříme rozvoj programu Sokrates.

Zásadní změna nás čeká ve výuce stomatology, kde je nutno dle direktiv Evropské unie od roku 2004 transformovat curriculum do pětileté podoby s významnější akcentací praktické výuky.

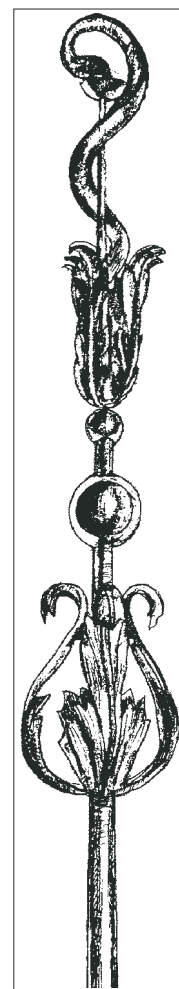
Velká pozornost je a bude věnována vědeckovýzkumné činnosti fakulty. Její základy vidíme v promyšlené politice podpory prezenční formy doktorandského studia plně otevřeného i pro zahraniční zájemce, navázaného na konkrétní grantovou činnost školícího pracoviště. Jsem rád, že některá pracoviště využila možnosti zařadit se do 6. rámcového programu Evropské unie. Vědeckovýzkumnou spolupráci se zahraničními partnery považují za klíčovou pro zvyšování odborné prestiže fakulty zejména v období očekávaného vstupu naší republiky do Evropské unie. I přes zvyšující se konkurenční náročnost je nutno usilovat o získání dalších výzkumných záměrů v těch oborech, kde jsme svědky rychlého rozvoje a kde si rozhodně nemůžeme dovolit žádnou stagnaci.

Limitujícím faktorem dalšího rozvoje pedagogické a vědecké činnosti fakulty jsou však zcela nedostatečné prostory. Teoretické ústavy ve stávající podobě již nemají žádnou rezervu,

naopak po půlstoletí své existence bez větších investic do jejich údržby jsou v natolik havarijním stavu, že některým ústavům hrozí bez urychlené generální opravy uzavření. Za jediné racionální řešení považujeme dostavbu nové navazující budovy s následnou generální rekonstrukcí stávajícího objektu. Tento náš projekt je součástí dlouhodobého záměru Univerzity Palackého; i přes nepříznivou situaci v investičních možnostech státu věříme, že se ještě v tomto funkčním období dočkáme zahájení dostavby.

Dovolte, abych na závěr představil akademické obci tým, který povede Lékařskou fakultu UP v nejbližších třech letech: prof. J. Hálek, CSc., proděkan pro organizaci a rozvoj, statutární zástupce děkana, prof. M. Eber, CSc., proděkan pro záležitosti studia stomatology, doc. D. Koukalová, CSc., proděkan pro záležitosti studia 1.–3. ročník všeobecného lékařství a doktorská studia, odborná asistentka I. Oborná, Ph.D., proděkan pro záležitosti studia 4.–6. ročníku všeobecného lékařství, studia v angličtině a zahraniční styky, doc. M. Heřman, Ph.D., proděkan pro záležitosti vědy a výzkumu, odborná asistentka Mgr. L. Špirudová, proděkan pro záležitosti nelékařských studií.

Jsem přesvědčen, že tento tým bude pracovat s plným nasazením, vědom si odpovědnosti za zdárný chod a rozvoj naší lékařské fakulty.

Žezlo děkana LF UP

Dokončení ze str. 4

1993) byl prezidentem republiky jmenován univerzitním profesorem (1996).

Na PdF UP je vedoucím Katedry občanské výchovy, členem Vědecké rady UP a oborových rad politikologie a mezinárodních vztahů VŠE Praha. Aktivně se účastnil řady mezinárodních konferencí (ČR, Polsko, Maďarsko, Slovinsko, SRN, Rakousko, USA a Kanada), je členem řady vědeckých společností a redakčních rad.

Od obnovené možnosti publikovat v roce 1990 je autorem asi 100 monografií, studií a článků (česky i anglicky, německy, polsky, slovinštiny a maďarsky).

Jeho činnost byla oceněna např. dvěma zlatými medailemi UP, českými vyznamenáním Za věrnost demokracii a humanismu a rakouským Velkým záslužným křížem.

V odborné práci se věnuje především problematice soudobých dějin, zvláště vztahům mezi národy střední Evropy, a dějinám evropanství. Mezi jeho větší práce patří: Evropská integrace, Malá encyklopedie velkých Evropanů, Hry o Moravu, Průvodce evropanstvím, Evropanství a integrace. Řada jeho statí vyšla i v angličtině, maďarštině, němčině, polštině a slovinštině. V letech 1992, 1995 a 1996 absolvoval stáže na univerzitě v Hullu, Bayreuthu a Freiburgu.

Je senátorem Senátu Parlamentu České republiky, kde pracoval ve Výboru pro evropskou integraci a v Komisi pro zahraniční krajany. Nyní je předsedou Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice.

Byl členem Výboru přidružení České republiky a Evropského parlamentu a v současnosti je členem české delegace v Radě Evropy.

Doc. MUDr. Čestmír Číhalík, CSc.

Narozen 1949 v Olomouci. V roce 1973 vystudoval Lékařskou fakultu UP. V letech 1974–1978 působil jako sekundární lékař I. interní kliniky FN Olomouc (1978 – atestace I. stupně z vnitřního lékařství, 1981 – atestace II. stupně z vnitřního lékařství). Od roku 1978 působí na LF UP (1986 – obhajoba CSc., 1996 – habilitace pro obor vnitřní lékařství. V letech 1994–2000 byl proděkanem LF UP, v roce 2000 poprvé zvolen děkanem LF UP.

Od studijních let se zajímá o kardiologii, zvl. elektrofyziologii (pod vedením prof. J. Černošského, DrSc.), v letech 1978–1990 na klinice zaváděl základní metody elektrofyziologické a hemodynamické katetrizace, vybudoval a do roku 1990 řídil elektrofyziologickou katetrizační laboratoř.

Do roku 1990 se podílel na řešení dvou státních vědeckých výzkumů, na jednom z nich byl odpovědným řešitelem dílčí části. V letech 1988 a 1992 absolvoval krátkodobé stáže na kardiologických pracovištích v Lublani a v Římě, v letech 1982–1992 byl vedoucím lékařem JLP.

Publikoval celkem 48 prací v tisku, je autorem a spoluautorem dvou skript, jednoho výukového klipu

a jedné publikace monografického charakteru; přednesl 31 přednášek doma i v zahraničí. Vyučuje kardiologii v českém i anglickém jazyce.

Od roku 1994 se angažuje v rozvoji mezinárodních styků fakulty na studentské i učitelské úrovni, řídil program Tempus (Athény, Lund), položil základy pro rozvoj programu Sokrates. Je zástupcem LF UP v Evropské asociaci lékařských fakult (AMSE); aktivní účast na konferenci v Jeruzalému, jednání v Rakousku, Portugalsku, Francii), vypracoval základy kreditového systému výuky na LF. Spolu se studenty SVOČ se podílí na prezentacích fakulty na zahraničních konferencích věnovaných výuce lékařství (aktivní sdělení – Slovensko, Kanada, Mexiko, Německo, Dánsko).

Pro rok 2003 byl zvolen předsedou Asociace českých lékařských fakult. Je členem České a evropské kardiologické společnosti, členem vědeckých rad UP a LF UP, člen Vědecké rady Jesseniovy lékařské fakulty v Martině (SR).

Zájmy: příroda (publikuje v oboru botanika), cestování, historie.

foto -tj-

**Doc. PhDr. Ivo Barteček, CSc.,
děkan Filozofické fakulty UP**

Vážená akademická obci,

jsme povoláni sloužit poznání – všechny disciplíny bez rozdílu jejich aktuální potřeby. Všechny disciplíny – bez rozdílu jejich aktuální potřeby – si v určitých přelomových okamžicích uvědomují tragičnost poznání, že inter arma silent musae. Humanitní obory si v tomto kontextu nečiní nárok být zprostředkovateli mezi minulou zkušeností a současným děním, mezi setkáváním se a potýkáním se s civilizací a modely obývaného světa.

Má osobní zkušenost, kdy jsem měl po desetiletí příležitost naslouchat kolegům z oborů zastoupených v Orientálním ústavu Akademie věd ČR, od arabského světa po dálné východní studia sinologie a japanistiky, a mé studijní pobyty na jihoamerické subkontinentu s odkazem předkolumbovského civilizačního modelu, mě neuvěřitelně přesvědčily, že tím pravým a jediným správným civilizačním konceptem je koncept dříve evropský, pak euroamerický a nyní spíše severoamerický.

O tragice střetu, kdy selhávají pozitivní lidské hodnoty, kdy selhala diplomacie, jsme měli krutou příležitost přesvědčit se jen několik set kilometrů od jižních hranic České republiky – v případě Jugoslávie. Jakýkoliv válečný střet, sebelépe ospravedlněný, znesnadňuje porozumění pro futuro. Vždy tomu tak bylo.

Euroamerický svět čelí hrozbě terorismu. Jsme si vědomi nebezpečí terorismu. Současně bych varoval před extremismem na obou

stranách. Vypovídá o neschopnosti obou nalézt modus vivendi, ale ve stále se zmenšujícím světě již jiná alternativa než modus vivendi neexistuje.

Mé pochybnosti opět spočívají v osobní zkušenosti. Při sepisování dějin Iberského poloostrova jsem stanul před problémem vztahu civilizací. O prostor Iberie se v průběhu 8. až 15. století mocensky ucházely na jedné straně arabsko-muslimský svět, na straně druhé svět křesťanské Evropy. Prosadila se varianta druhá a dodnes se Iberský poloostrov přednostně psaní arabským Al Andalusem. Tíživší evropské dobyvatelé v krvi utopili předkolumbovské kultury amerického kontinentu – a ty jsou jedním z přednostních cílů současné záchrany světového kulturního dědictví.

Varoval bych před extremismem na obou stranách, před neschopností nalézt modus vivendi. Naslouchal bych odkazu kolébky evropské demokracie – Řecka a zkušenosti formulované v lakonickém sdělení inter arma silent musae.

foto -tj-

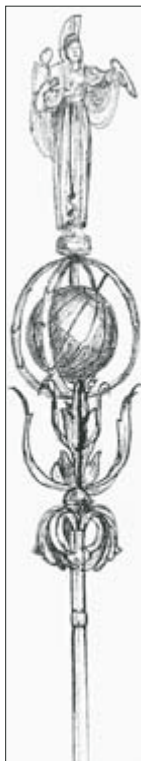
Introdukce, komendace, konfirmace, investitura, instalace, inaugurace...

Volba a následné uvedení nové hlavy univerzity – rektora do úřadu bývaly odedávna významnými akty, třebaže tyto procedury mívaly rozličnou náplň. Na Karlově univerzitě mohli podle jejího původního statutu zvolení elektroři (zpravidla čtyři) zvolit za rektora kteréhokoliv člena akademické obce (tedy i studenta staršího 25 let, jak se stalo např. r. 1613), a to obvykle na období jednoho roku. Naproti tomu rektor olomoucké jezuitské koleje a současně gymnázia a univerzity byl jmenován svým nadřízeným, tj. provinciálem, popř. generálem řádu Tovaryšstva Ježíšova,

na tři léta. Pro tuto příležitost si povšimneme pouze terminologie, již bylo v kontextu s uváděním rektora do jeho úřadu užíváno. Setkáváme se obecně s výrazem „introductio“, tj. uvádění, v příslušných pramenech se objevují též výrazy „commendatio“ (odevzdávání, svěřování, ale také doporučení, přimlouvání, půvab, vzácnost či obliba) a „confirmatio“ (potvrzení, schválení). Termín „investitura“ je odvozen z lat. slovesa „investire“, tj. oblékat, odívát, a nabyl specifického významu pro akt, kdy světský panovník předával biskupovi insignie – prsten a berlu, a „oblékal“ ho tak pro jeho úřad. O investituru rektorů se hovoří i v historii Karlovy univerzity, neboť její původní statut vyžadoval, aby rektor pocházel z manželského lože, nebyl ženat a byl klerikem (tj. aby získal alespoň nižší svěcení, naproti tomu mnich se rektorem stát nesměl). Pro slavnostní obsazení rektorského křesla se nověji vyskytuje, a to ještě v 50. letech minulého století, označení „instalace“. Jeho původní latinská podoba – „installatio“ – je odvozena ze středověkého latinského slovesa „installare“, tj. vsazovat do křesla. Protože je nyní substantivum „instalace“ užíváno především jako technický termín, dává se pro slavnostní uvedení univerzitního rektora do jeho úřadu přednost výrazu „inaugurace“ (mj. i na polských univerzitách). Budeme-li spatřovat v tomto substantivu souvislost s antickými augury, tj. kněžskými, kteří věštili z letu posvátných ptáků příznivý, či nepříznivý vývoj plánované akce, nebudeme se mýlit. Pro staré Římány byla totiž „inauguratio“ jak obřad zasvěcování auguriemi, tak vůbec zahajování, počátek, popř. nastupování hodnosti, jež mělo být provázeno pozitivními věštbami.

Reprint: Část notového záznamu slavnostních fanfár UP, zkomponovaných prof. J. Vičarem (FF UP), jež doprovázejí významné a slavnostní akty konané na UP, včetně inaugurace rektora a děkana.

Žezlo děkana FF UP

Doc. PhDr. Ivo Barteček, CSc.

Absolvent oborů historie a německá filologie na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Po ukončení studií v roce 1978 byl zaměstnán v Orientálním ústavu ČSAV Praha v oddělení Latinské Ameriky a v Historickém ústavu Akademie věd Praha-Brno.

Od počátku 90. let působil jako vysokoškolský učitel nejdříve na Katedře historie FF Ostravské univerzity v Ostravě, kde současně v letech 1993 až 1995 vykonával akademickou funkci proděkana pro vědu, výzkum a zahraniční styky, a od roku 1995 na mateřské Katedře historie FF Univerzity Palackého v Olomouci, od roku 1998 jako její vedoucí.

Orientoval se k dějinám novověku a dějinám Latinské Ameriky, a to jako žák PaedDr. Jiříny Holinkové (UP Olomouc) a prof. J. Polišenského (UK Praha). Habilitoval se před Vědeckou radou FF UP roku 1997 prací k dějinám československo-mexických a československo-brazílských vztahů.

Dlouhodobě a krátkodobě studijní badatelské a přednáškové pobyty absolvoval na Humboldtově univerzitě v Berlíně (1975–76), na vědeckých pracovištích a univerzitách v Rusku (Moskva), v Německu (Rostock), v Polsku (Katovice, Lublin), v Itálii (Prato), v Rakousku (Vídeň), v USA (Missouri-Maryville). V současnosti se vede podílu na výzkumném záměru *Historie a kultura Moravy* (editor řady *Historiografie Moravy a Slezska*) věnuje řešení výzkumného záměru *Novověký exil*.

Dlouhodobě vícekrát pobýval mezi krajany ve Venezuele (1997, 2001, 2002) a v Brazílii (1998, 2000). V letech 1997 a 1998 cestoval za českými vystěhovalci a exulanty Venezuelou, Kolumbií, Ekvádorem, Peru, Bolívií, Argentinou, Paraguají a Brazílií.

V průběhu své pedagogické praxe připravil, zorganizoval a v rámci projektu *Terénní historie* jako garant uskutečnil několik studijních pobytů se studenty historických oborů v Řecku (1992), v Turecku (1993), v Itálii (Sicílie 1995), na Iberském poloostrově (Španělsko, Portugalsko, Gibraltar, Andora, 1996), samostatně pak Španělsko a Portugalsko (2000). Poslední studijní pobyt směřoval opět do Řecka (2002).

Vedle redakčních rad (Časopis Matice moravské Brno, Historický obzor Praha, Estudios Hispánicos Vratislav atd.) je členem oborových rad FF UK Praha a FF UP Olomouc, Vědecké archivní rady Ministerstva vnitra ČR Praha, Akreditační komise vlády ČR pro historické obory, místopředseda Českého národního komitétu historiků Praha atd.

Z knižních monografií: *Československý antifašistický exil německého jazyka v Mexiku v letech druhé světové války* (1999), *Cestovatelé z českých zemí v Latinské Americe* (2000), *Dějiny Iberského poloostrova* (ve spolupráci s J. Polišenským, 2002). Řídí Knížnici VERBUM.

Popularizačně se věnuje staré a výtvarné fotografii – *Ostrava v dobových pohledech* (více vydání), *Milan Borovička – Žena* (2001).

Jako děkan Filozofické fakulty UP ve spolupráci s týmем proděkanů a vedoucími kateder, jakož i s akademickou obcí a zaměstnanci zamýšlí aktualizovat dlouhodobý záměr fakulty. Výsledkem by mělo být definování priorit, mimo jiné s ohledem na vstup České republiky do Evropské unie.

Charakteristika přístupu k děkanskému úřadu může být shrnuta v posilování samostatnosti kateder, posilování prestiže filozofické fakulty v rámci celku Univerzity Palackého, Olomouce a republiky, otevření fakulty další domácí a zahraniční spolupráci. Rolí děkana vnímá jako organizátora, manažera vystaveného kontrole, který nese zodpovědnost za plánování a naplňování základní koncepce rozvoje. Zároveň představuje spojnicí mezi ekonomickou částí fakulty, jejím chodem a posláním univerzity – vzdělávat a vědecky pracovat.

-if-